

УДК 658.56.005

Обидєннова Т.С.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту
Української інженерно-педагогічної академії

ВПЛИВ РІВНЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЯКІСТЬ ВИГОТОВЛЕНОЇ ПРОДУКЦІЇ

THE EFFECT OF THE LEVEL OF SKILLS OF PERSONNEL OF INDUSTRIAL ENTERPRISES ON THE QUALITY OF MANUFACTURED PRODUCTS

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто вплив рівня кваліфікації кадрів промислових підприємств на якість виготовленої продукції. У сучасних умовах функціонування актуальним питанням є проведення підвищення кваліфікації робітничих кадрів промислових підприємств. Запропоновано під час проведення підвищення кваліфікації робітничих кадрів застосування активних методів навчання. Кожен з запропонованих активних методів навчання під час проведення підвищення кваліфікації робітничих кадрів дасть можливість в найкоротші терміни досягти поставлених цілей навчання. Наслідками проведення підвищення кваліфікації робітничих кадрів промислових підприємств є підвищення якості виготовленої продукції та збільшення прибутку підприємства.

Ключові слова: якість продукції, підвищення кваліфікації, робітничі кадри, активні методи навчання, промислові підприємства.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрено влияние уровня квалификации кадров промышленных предприятий на качество изготовленной продукции. В современных условиях функционирования актуальным вопросом является проведение повышения квалификации рабочих кадров промышленных предприятий. Предложено при проведении повышения квалификации рабочих кадров применение активных методов обучения. Каждый из предложенных активных методов обучения при проведении повышения квалификации рабочих кадров даст возможность в кратчайшие сроки достичь поставленных целей обучения. Результатами проведения повышения квалификации рабочих кадров промышленных предприятий являются повышение качества изготовленной продукции и увеличение прибыли предприятия.

Ключевые слова: качество продукции, повышение квалификации, рабочие кадры, активные методы обучения, промышленные предприятия.

ANNOTATION

The article considers the influence of the skill level of the personnel of industrial enterprises on the quality of manufactured products. In the current conditions of operation, the actual issue is the upgrading of the skills of industrial workers. The use of active teaching methods was suggested during the advanced training of workers. Each of the proposed active methods of training in carrying out the upgrading of the skills of the workforce will provide an opportunity to reach the set training objectives as soon as possible. The results of the advanced training of workers in industrial enterprises are to improve the quality of manufactured products and increase the profit of the enterprise.

Key words: product quality, advanced training, working cadres, active training methods, industrial enterprises.

Постановка проблеми. Особливістю діяльності сучасних підприємств є постійна зміна зовнішнього середовища функціонування, що вимагає від керівництва підприємств особливої уваги до усіх елементів внутрішнього серед-

овища підприємств. Особливої уваги заслуговує питання забезпечення підприємства кваліфікованими кадрами. Основні вимоги до рівня знань для робітників кожної категорії відображено в кваліфікаційному довіднику посад керівників, фахівців і службовців, а також в єдиному тарифно-кваліфікаційному довіднику робіт і професій, але динамічне функціонування вимагає від робітників використання на практиці нових знань та методів в роботі, а також швидкого орієнтування з метою підвищення ефективності виробництва.

Тому в рамках кожного підприємства актуальним питанням виступає підвищення кваліфікації робітничих кадрів, що є гарантією високої якості продукції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблематики забезпечення якості виготовленої продукції займалися багато науковців, а саме В. Левкулич [1], А. Малецький [2], В. Чобіток [3], І. Лопашук, К. Василькова, А. Міхальова [4], О. Пономарьова [5]. Проте ці питання вимагають постійних досліджень і завжди є актуальними.

Мета статті полягає у дослідженні впливу рівня кваліфікації кадрів промислових підприємств на якість виготовленої продукції, а також в узагальненні методів підвищення кваліфікації робітничих кадрів на підприємствах України, якими це досягається.

Виклад основного матеріалу дослідження. На якість продукції промислових підприємств впливає велика кількість факторів. Особливої уваги заслуговують суб'єктивні (соціально-психологічні) фактори, а саме підвищення кваліфікації робітничих кадрів [1, с. 187]. Підвищення кваліфікації робітничих кадрів на сучасних підприємствах повинно проводитися за планом у заздалегідь окреслені терміни. Класичним видом підвищення кваліфікації робітничих кадрів, що використовувався ще з часів Радянського Союзу та має високе використання, є курси цільового призначення. Курси цільового призначення у вигляді теоретичних лекцій створюють на підприємстві для оперативного вивчення нової техніки, обладнання, засобів механізації та автоматизації, техпроцесів, обчислювальної техніки, нових методів гос-

подарювання, прогресивних форм організації праці, трудового законодавства, правил технічної експлуатації обладнання, техніки безпеки. Комплектування навчальних груп проводять відповідно до тематичної спрямованості курсів незалежно від наявного розряду і теоретичного навчання на інших курсах. Така система організації підвищення кваліфікації робітничих кадрів значно економить час як самих робітників, так і тих, хто проводить курси цільового призначення, що є позитивним фактором, оскільки більше часу можна приділити нагальним питанням підвищення кваліфікації, що є актуальним для підприємства та кожної окремої категорії робітників. Однак більшість українських підприємств не завжди може впровадити сучасне передове обладнання та технології випуску продукції, тому на практиці неможливо наочно побачити новітні технології на тому підприємстві, де проводяться курси цільового призначення, що є негативним фактором.

Проте система підвищення кваліфікації робітничих кадрів повинна відповідати сучасним умовам функціонування підприємств. Тому під час проведення підвищення кваліфікації робітничих кадрів доцільно застосовувати активні методи навчання, які наведено на рис. 1.

Аналіз конкретних ситуацій дасть можливість використовувати наявні знання робітників і вирішувати питання у форс-мажорних ситуаціях максимально швидко.

Практичні завдання дають можливість уявити, які саме нестандартні ситуації можуть виникати в процесі вироблення продукції, а

також те, як їх наслідки можуть вплинути на сам процес виробництва та на якість продукції загалом. Підвищення якості продукції є специфічною формулою виявлення закону економії робочого часу; конкурентоспроможна продукція забезпечує постійну фінансову стійкість підприємства та сприяє покращенню кінцевих фінансових результатів діяльності підприємства [5, с. 8].

Особлива увага під час проведення практичних занять повинна приділятися тому, як уникнути негативних наслідків несприятливих ситуацій функціонування та попередити їх у майбутньому.

Ділові ігри як активний метод навчання доцільно використовувати під час закріплення отриманих знань в ході опанування теоретичного матеріалу. Ділові ігри, що використовуються під час проведення підвищення кваліфікації робітничих кадрів, орієнтовані на досягнення мети шляхом розв'язання поставлених завдань під час використання наявних ресурсів у найкоротші терміни. Застосування ділових ігор формує у робітників уявлення про реальні проблеми, з якими можна зіткнутися на виробництві, і про різноманіття варіантів їх подолання.

Семінари-практикуми застосовуються під час обговорення проблемних питань та пошуку колективних рішень в практичних ситуаціях. Такий активний метод підвищення кваліфікації робітничих кадрів сприяє колективному пошуку рішення шляхом дискусій, що показує на практиці позитивні факти роботи в команді та можливості уникання конфліктних ситуацій.

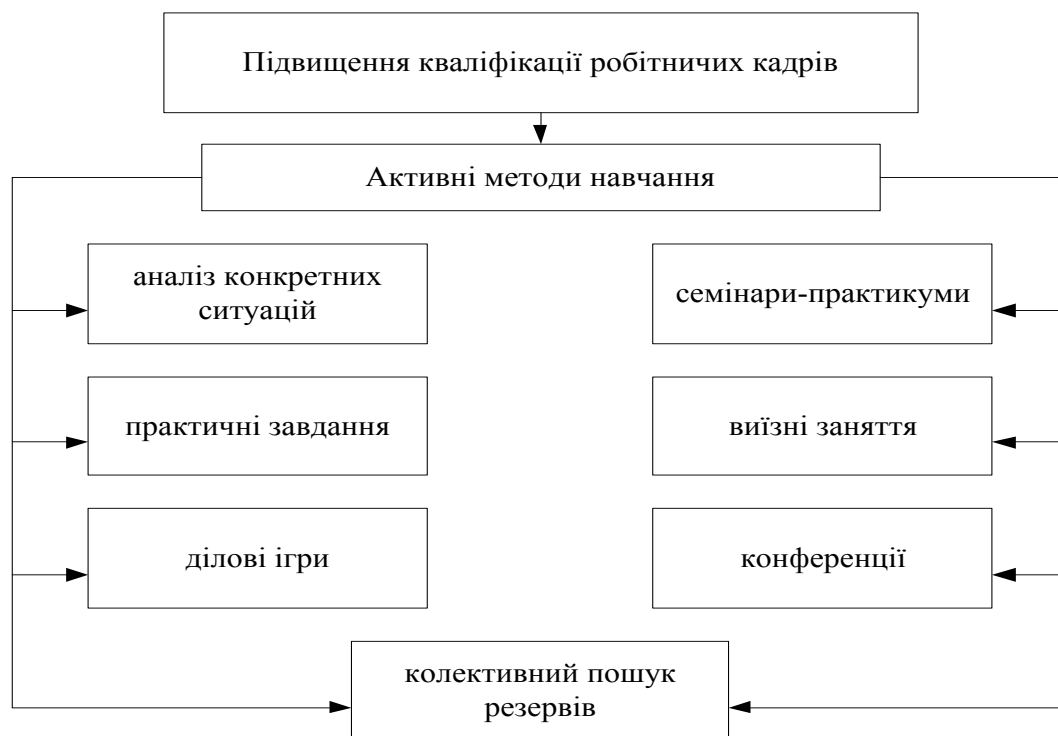

Рис. 1. Активні методи навчання під час підвищення кваліфікації робітничих кадрів

цій в процесі обговорення, а також паралельно показує рівень культури колективу та бажання працювати на результат. Це є позитивним фактором, оскільки допомагає керівництву звернути увагу на мотиваційні аспекти діяльності та розробки заходів з підвищення корпоративної культури та зміцнення колективу.

Візні заняття бажано використовувати у тих випадках, коли на підприємстві немає можливості наочно показати сучасні технології під час виробництва продукції через відсутність сучасного обладнання, або тоді, коли потрібно швидко перейняти досвід у професіоналів з інших підприємств, що значно економить час на навчання, а також під час впровадження нових технологій на підприємстві, що забезпечить виробництво якісної продукції без втрат

часу на навчання. Зниження сукупної величини витрат виробленої продукції промислових підприємств шляхом оптимізації різних її складових є важливим джерелом підвищення економічної ефективності [3, с. 52].

Конференції як активний метод навчання використовуються з метою перейняття досвіду передових підприємств. Найчастіше учасниками конференції виступають не всі робітники, а лише ті, які мають наукові розробки з тих чи інших питань або є професіоналами свого діла і мають бажання та можливість передати цей досвід іншим. Крім того, участь в конференціях є аспектом мотиваційної політики підприємства. Мотивація професіоналізму є гарантом стабільності і засадою подальшого професійного зростання [2, с. 131].

Рис. 2. Вплив рівня кваліфікації персоналу на якість виробленої продукції

Колективний пошук резервів як активний метод навчання робітничих кадрів підприємств використовується з метою формування у робітників раціонального економічного мислення стосовно ефективного використання ресурсів як на підприємстві, так і своїх власних. Шляхом колективного обговорення питань раціонального використання ресурсів можна створити різні варіанти комбінації цих ресурсів з метою досягнення найбільшого ефекту від їх використання.

Отже, вчасно проведене підвищення кваліфікації робітничих кадрів із застосуванням активних методів навчання дасть можливість на практиці застосувати отримані знання, що значно підвищить якість виробленої продукції, що сприятиме збільшенню попиту та обсягів виробництва продукції підприємства, що неодмінно приведе до збільшення прибутку підприємства (рис. 2). Якість та конкурентоспроможність продукції промислових підприємств мають бути ключовими моментами прийняття рішення про розширення та створення нових виробничих потужностей, розробки маркетингових прогнозів, що є основою отримання прибутку [4, с. 151].

Під час проведення підвищення кваліфікації робітничих кадрів доцільно розробляти диференційовані типові навчальні програми, які повинні відображати специфіку підприємств та індивідуальні особливості тих, хто навчається. Керівництво підприємств повинно розуміти, що для проведення підвищення кваліфікації робітничих кадрів в рамках підприємства без відриву від виробництва повинні бути створені відповідні умови для занять.

Не менш важливим є зворотній зв'язок зі слухачами підвищення кваліфікації, адже це дасть можливість ефективно застосовувати сучасні технології підвищення кваліфікації та розглядати ті питання, що є життєво необхідними під час виробництва високоякісної продукції.

Висновки. Підвищення кваліфікації робітничих кадрів сьогодні є актуальним питанням через динамічне зовнішнє середовище. Цей процес повинен відповідати сучасним вимогам та забезпечувати формування у робітничих кадрів підприємств сучасного уявлення про техніку і технології, творчого підходу до розв'язання виробничих завдань та бажання працювати в колективі, що є гарантією виробництва якісної продукції та запорукою ефективно функціонуючого підприємства. Результатами такої роботи є раціональні рішення ключових задач функціонування, збільшення прибутку підприємства та прискорення соціально-економічного розвитку суспільства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Левкулич В. Зовнішні та внутрішні фактори впливу на забезпечення та покращення якості продукції / В. Левкулич // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка – 2012. – Вип. 2(36). – С. 187–193. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/3614>.
2. Малецький А. Вплив інноваційності персоналу на якість продукції промислових підприємств / А. Малецький // Вісник НТУ «ХП»: Технічний прогрес та ефективність виробництва. – 2012. – № 14. – С. 129–134. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://archive.kpi.kharkov.ua/files/20477>.
3. Чобиток В. Оценочные параметры качества при производстве и реализации промышленных изделий / В. Чобиток // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит. – 2010. – № 1. – С. 50–54. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecee_2010_1_9.
4. Роль якості продукції в умовах конкурентної боротьби / [І. Лопашук, К. Василькова, А. Міхальова] // Молодий вчений. – 2015. – № 2 (2). – С. 148–152. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2%282%29_37.
5. Пономарьова О. Вплив якості продукції на конкурентоспроможність підприємства / О. Пономарьова // Економіка, фінанси, право. – 2009. – № 5. – С. 7–9.